

Sera Gölü Tabiat Parkı'nın kullanıcı memnuniyeti açısından değerlendirilmesi

Evaluation of Sera lake nature park in terms of user satisfaction

Nilgün GÜNEROĞLU¹
Sabriye PEKTAŞ¹

¹ Karadeniz Teknik Üniversitesi, Orman
Fakültesi, Trabzon

Sorumlu yazar (Corresponding author)
Nilgün GÜNEROĞLU
nayhan@ktu.edu.tr

Geliş tarihi (Received)
22.03.2022

Kabul Tarihi (Accepted)
09.08.2022

Sorumlu editör (Corresponding editor)
Cengiz ACAR
cenland2@gmail.com

Atıf (To cite this article): Güneroğlu, N. & Pektaş, S. (2022). Sera Gölü Tabiat Parkı'nın kullanıcı memnuniyeti açısından değerlendirilmesi. Ormanlık Araştırma Dergisi, Karok 2021, 124-132. DOI: 10.17568/ogmoad.1091159

Creative Commons Atıf -
Türetilemez 4.0 Uluslararası
Lisansı ile lisanslanmıştır.

Öz

Günümüz kentlerinin yapılaşma ve artan nüfus nedenleri ile yeşil alanlara olan ihtiyacı günden güne artmaktadır. Özellikle kentlilerin rekreasyon ihtiyaçlarının karşılanması ve doğal alanlarla iç içe olabilmek isteği, kent içi ve yakın çevrelerindeki kent ormanlarını, mesire alanlarını ve tabiat parklarını en çok ilgi gören doğal alanlar içine almaktadır. Tabiat parkları, doğal alanların korunmasını sağlayarak, kentlilerin bu parklardan dinlenme, izleme, okuma, piknik yapma, fotoğraf çekme, spor yapma gibi farklı biçimlerde yararlanmasına olanak sunan alanlardır. Doğal güzellikler, rekreatif çeşitlilik ve sunulan hizmetler tabiat parklarının kullanım tercihlerinde oldukça etkili parametrelerdir. Çalışmada Trabzon ili Akçaabat ilçesinin Yıldızlı mahallesinde yer alan Sera Gölü Tabiat Parkı'nda kullanıcı memnuniyetinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. 1950 yılında meydana gelen heyelan neticesinde oluşan Göl'ün bitkisel dokusu ve doğal manzara güzelliği oldukça etkili peyzajlar sunmaktadır. 100 kişilik bir kullanıcı grubu ile anket çalışması gerçekleştirilmiş ve sonuçlar değerlendirilmiştir. Sonuç olarak kullanıcıların Sera Gölü Tabiat Parkından gelen anlamda memnuniyet duydukları tespit edilmiştir. Ayrıca alanda bulunan Göl'den sadece görsel olarak yararlanabildikleri, kıyı dışında alanın yeşil dokusu içerisinde yürüyüş yolları ve seyir teraslarının yapılması isteğinin öne çıktığı belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Korunan alan, rekreasyon, Sera Gölü, Trabzon

Abstract

The need for green areas in today's cities is increasing day by day due to the construction and increasing population. In particular, meeting the recreational needs of the citizens and the desire to be intertwined with natural areas include the urban forests, recreation areas and nature parks in and around the city as the most popular natural areas. Nature parks are areas that provide the protection of natural areas and allow the citizens to benefit from these parks in different ways such as resting, watching, reading, picnicking, taking pictures, and doing sports. Natural beauties, recreational diversity and the services offered are very effective parameters in the usage preferences of nature parks. In this study, it is aimed to evaluate user satisfaction in Trabzon Sera Lake Nature Park located in Yıldızlı town of Akçaabat district of Trabzon province. The plant texture and natural landscape beauty of the lake, which was formed as a result of the landslide that occurred in 1950, offers very effective landscapes. A survey study was conducted with a user group of 100 people and the results were evaluated. As a result, it has been determined that the users are satisfied with the sense coming from the Sera Lake Nature Park. In addition, it has been determined that they can only visually benefit from the lake in the area, and the desire to build walking paths and viewing terraces in the green texture of the area outside the coast has come to the fore.

Key words: Protected area, recreation, Sera lake, Trabzon

1. Giriş

Dünya nüfusunun gün geçtikçe artması, sanayileşme ve teknolojik gelişmeler hem hızlı hem de plansız gelişen kent oluşumlarına neden olmaktadır. Yeşilden yoksun beton yığını haline gelen kentler için en büyük sorunlar; hava, su, görüntü, gürültü gibi çevre kirlilikleri, ulaşım ve katı atık problemleridir. Tüm bu olumsuzluklar insan hayatını sosyal, fiziksel ve ruhsal açıdan tehdit edecek niteliktedir (Altuntaş, 2020). Bu nedenlerden dolayı kentsel alanlarda bulunan açık yeşil alanlar, farklı alan arayışları içinde olan insanların en önemli yenilenme alanları olarak önem kazanmaktadır (Aktun ve Gül, 2014).

Yeşil alanlar, insanların doğaya temas etmeleri ve rekreasyon ihtiyaçlarını karşılamaları için tüm imkanlara sahip alanlardır. Bunların yanı sıra kent sakinlerinin yaşamını, özellikle de sağlıklarını iyileştirmeye yardımcı olabilecek çok çeşitli ekosistem hizmetleri sağlarlar (Wolch ve ark., 2014). Kent içinde veya yakın çevresinde bulunan parklar, mesire yerleri, ormanlar ve korunan alanlar kentlilerin rekreasyon faaliyetlerini gerçekleştirebildikleri başlıca yeşil parçalardır.

Özellikle korunan alanlar hem sahip oldukları kaynak değerleri hem de rekreasyon olanaklarıyla kentliler için ilgi çekici alanlar içerisinde yer almaktadırlar. Ekolojik olarak iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini azaltmalarının yanı sıra biyoçeşitliliğinin oluşumunda da önemlidirler. Ayrıca birçok farklı ekosistemin sürdürülebilirliğini sağlayarak kaynak değerlerinin gelecek kuşaklara ulaşmasında görev alırlar. Milli parklar, yaban hayatı geliştirme sahaları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, özel çevre koruma bölgeleri, tabiat parkları, sulak alanlar, biyosfer alanları ve doğal ve kültürel miras alanları korunan alanlar kapsamında yer alırlar (Sezer, 2015; Polat ve Polat, 2016).

Korunan alanlar içerisinde bulunan tabiat parkları, rekreatif olanakları, dinlenme ve eğlenme işlevleri ile ön planda olsa da bitki örtüsü ve yaban hayatı özellikleri, manzara güzellikleri, kültürel değerleri ve geleneksel arazi yapısı özelliklerini de içinde barındıracak nitelikte kurulan ve yönetilen alanlardır (Ferreira, 2004; Yeşil ve Hacıoğlu, 2018; Atmış ve ark., 2020).

Tabiat parkları ile ilgili yapılan çalışmalarda genel olarak rekreasyon kullanımları, kullanıcı istekleri ve kullanıcı memnuniyeti gibi konular ele alınmıştır. Çavuş ve Aker (2021) Malatya Turgut Özal Tabiat Parkı'nda yaptıkları çalışmada Gülez yöntemini kullanarak parkın rekreasyon potansiyelini belirlemeyi hedeflemiştir. Sonuç olarak rekreasyon

açısından yüksek potansiyele sahip olduğu belirlenmiştir. Ayrıca ileride yapılacak yenilikler ve iyileştirmelerle alanın rekreasyon değerinin artacağı vurgulanmıştır. White ve Lovett (1999) ise Kuzey York Moors Ulusal Parkı'nda yaptıkları çalışmada parkın içindeki farklı habitatların kamu tercihlerini ve Birleşik Krallık'taki Ulusal Parklarla ilişkili ekonomik değeri belirlemeyi amaçlamışlardır. Park ziyaretçilerinin ormanlık alanlarda doğanın korunmasını bozkırlarda ise rekreasyon öncelikli kullanımlar için değerlendirilmesini istemişlerdir. Ayrıca bir anket çalışması yaparak park kullanıcılarının doğanın korunmasına yönelik ek gelir sağlamaya istekli olduğu ve bu nedenle parktaki rekreasyonun parkın doğa koruma değerini korumak ve geliştirmek için faydalı bir şekilde kullanılabileceğini göstermektedir.

Bulgaristan'da yapılan bir çalışmada Koynova ve ark. (2019) Şumnu kentinin yakın çevresinde bulunan milli parkların rekreasyon alanı olarak yerel halk için önemini araştırmışlardır. Çalışma alanında kullanıcılarla yapılan yüz yüze görüşmeler sonucunda alanı ziyaret etmenin başlıca nedenleri: "doğaya yakın olmak" (%64,71), "spor yapmak" (%58,09) ve "dinlenmek" (%43,38) olarak belirlenmiştir. Said ve ark. (2013) Malezya'da önemli bir ekoturizm güzergahı olan Sarawak'ta bulunan Niah Ulusal Parkı'nda yaptıkları çalışmada ziyaretçilerin hizmet kalitesine ilişkin beklentilerini ve algılarını değerlendirmişlerdir. Ziyaretçilerle yapılan anketler sonucunda park hizmetlerinde eksikliklerin olduğu, ziyaretçilerin memnuniyetini artırmak için, Niah Ulusal Parkı'ndaki hizmetlerin kalitesindeki eksikliklerin gidermeye ihtiyacı olduğu belirlenmiştir.

Bu araştırmada, Trabzon kent yaşayanları için önemli bir yeşil alan konumunda olan Sera Gölü Tabiat Parkı'nın kullanıcı memnuniyeti ve bu memnuniyette etkili olan etkenlerin araştırılması amaçlanmıştır.

2. Materyal ve Yöntem

2.1. Çalışma alanı

Türkiye'nin Doğu Karadeniz Bölümü'nde bulunan Trabzon, Karadeniz'e kıyısı olan bir kıyı kentidir. 816.684 nüfuslu kentin yüzölçümü 4685 km²'dir. Karadeniz iklim etkilerinin görüldüğü ilde denize paralel uzanan dağlar kıyından itibaren ani yükseliş gösterir. Deniz etkilerine bağlı olarak kuzeye bakan yamaçlarda Akdeniz bitki örtüsü örneklerinin bulunduğu pseudomaki bitkileri 0-500 m yükseltileri arasında görülmektedir. Daha sonra geniş yapraklı ağaç türlerden oluşan ormanlar hakim bitki örtüsünü oluştururken yüksek kesimlerde iğne

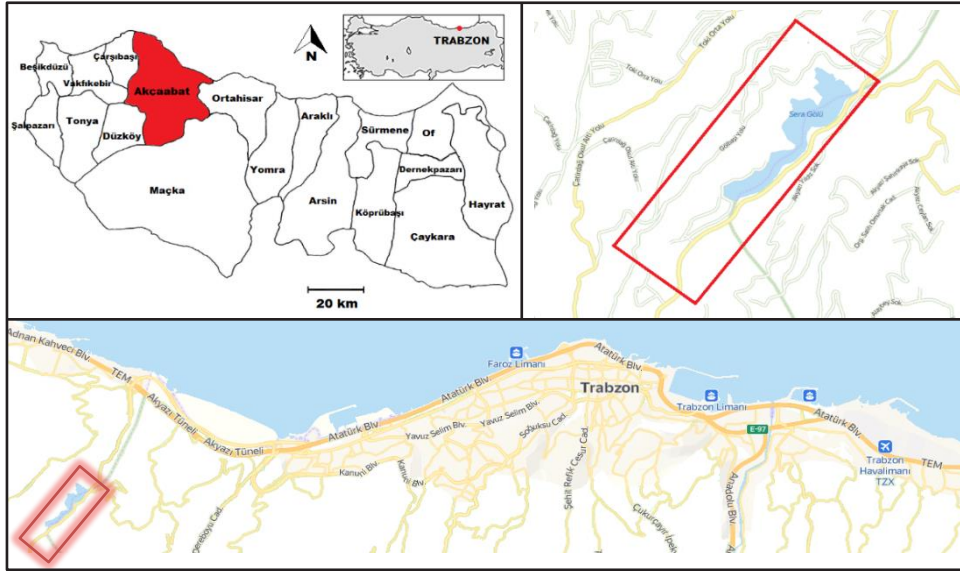
yapraklı türlerden oluşan ormanlar görülmektedir (Anşın, 1980).

Sera Gölü, konumu, kültürel özellikleri ve doğal güzellikleri ile bölgenin önemli turizm merkezlerinden biridir (Gokler, 2021). İlde korunan alan olarak milli park statüsünde Altındere Milli Parkı, tabiat parkı statüsünde ise Uzungöl, Kayabaşı, Çalcamili, Görnek, Beşikdağ, Kadıralak, Sis Dağı, Sera Gölü olmak üzere 9 tane tabiat parkı vardır (URL-1).

Sera Gölü Tabiat Parkı (seragolu.tabiat.gov.tr) Trabzon kent merkezine yakınlığı, yeşil dokusu, su varlığı, rekreasyon olanakları ve turizm potansiyeli yüksek olması nedenleri ile araştırma alanı olarak tercih edilmiştir. Trabzon'un Akçaabat ilçesine bağlı Yıldızlı Mahallesi sınırları içinde bulunan Sera Gölü Tabiat Parkı, kent merkezine 13 km mesafededir (Şekil 1). 1950 yılında meydana

gelen bir heyelan sonucu oluşan Göl Sera deresinin suyuyla beslenmektedir (Bekar ve ark., 2018). 219 dekar büyüklüğündeki tabiat parkında, uzunluğu 1200 m, genişliği ortalama 150 m'dir. Göl'ün, kuzeye doğru 250 m olan genişliği güney kısımda daralmakta ve 110 m ye kadar azalmaktadır. Ayrıca Göl'ün en derin yeri 20 m olup içerisinde ikisi çok küçük (5-10 m²), biri büyük (60 m²) olmak üzere üç adacık yer almaktadır. Sera Gölü Tabiat parkı, bitki örtüsü ve sulak alan özellikleri nedeniyle 24 Nisan 2010 tarihinde Tabiat Parkı olarak ilan edilmiştir ve koruma altına alınmıştır (Çavuş, 2014).

Sera Gölü yakın çevresinde, 5 adet restoran, 1 adet belediyeye ait sosyal tesis bulunmaktadır. Ayrıca otoparklar, çocuk oyun alanları, ahşap köprüler, barbekü alanları, tuvaletler, çeşme, kamelyalar, bilgilendirme levhaları, depo, yöresel ürün satış alanları ve yürüyüş alanı gibi mekanlar da bulunmaktadır (Şekil 2).

Şekil 1 . Araştırma alanı
Figure 1 . Study area

Şekil 2 . Araştırma alanı görselleri
Figure 2 . Visuals of the study area

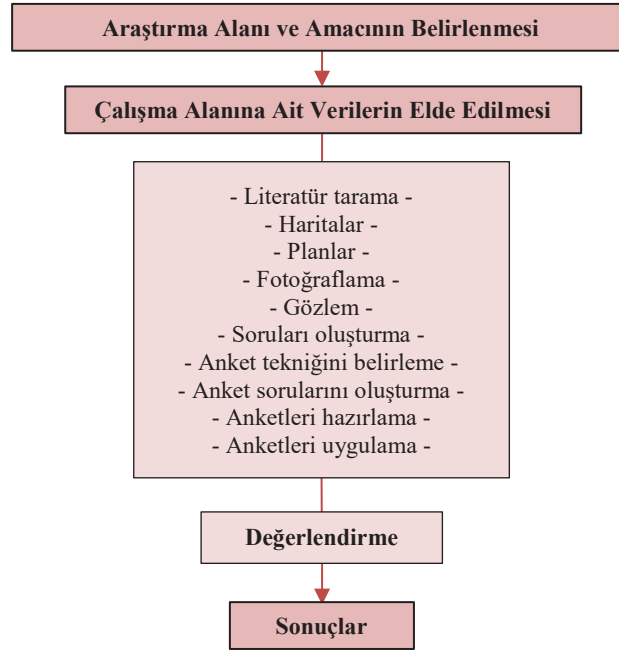
Sera Gölü, kullanıcılara piknik ve mangal yapma, dinlenme ve kitap okuma, yürüyüş ve koşu yapma, bisiklet sürme, yöresel lezzetler tatma, su bisikleti ile gezinti, doğa ve manzara fotoğrafçılığı, seyir ve doğal bitki türlerini incelemek gibi rekreatif olanaklar sunmaktadır. Alanının küçük olması ve ziyaretçisinin fazla olması nedeniyle tabiat parkı özellikle hafta sonları çok kalabalık olmaktadır. Kamelyalardan günlük ve saatlik ücret alınmaktadır. Tabiat Parkı içerisinde kamp yapılmamakta, isteyenler gününbirlik pikniklerinde çadır kurarak aktivite gerçekleştirebilmektedir. Tabiat Parkında; dağ evi, bungalov ve ahşap ev gibi yapılar da yer almamaktadır. Alanın üst bölümünde, Sera Gölü'nü görebilecek şekilde seyir, konaklama ve yeme içme hizmeti veren yapılar da bulunmaktadır.

2.2. Yöntem

Üç aşamadan oluşan çalışmanın ilk aşamasında

araştırmanın amaçları ve araştırma alan sınırı belirlenmiş ikinci aşamada veriler temin edilmiştir. Çalışmanın son aşamasını ise kullanıcıların sosyo-demografik yapısı, kullanım tercihleri, rekreatif olarak hangi alanları tercih ettikleri, Sera Gölü'nü tercih etme nedenleri, alanda karşılaşılan sorunlar, alanda istenilen etkinlikler ve kullanıcıların alandan memnuniyet durumu ile ilgili soruları içeren anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Alanın mevcut durumu dikkate alınarak kullanıcılar tarafından alanı kalitesini ortaya koymak ve bu şekilde kullanıcıların alandan memnuniyetlerini tartışabilmek amaçlanmıştır (Şekil 3). Kalıpsız (1981)'in formülüne göre anket katılımcı sayısı Trabzon Ortahisar nüfusu dikkate alınarak %95 güven aralığında 73 olarak belirlenmiştir.

Güvenilirlik düzeyini arttırmak için alan kullanıcısı olan 100 kişilik bir grupta anket çalışmaları

Şekil 3. Araştırma akış şeması
Figure 3. Research flow chart

dijital ortam üzerinden gerçekleştirilmiştir (Karaşah, 2017). Elde edilen veriler sayısal ifadelerle dönüştürülerek tablo şeklinde değerlendirilmiştir.

$$n = \frac{Z^2 NPQ}{ND^2 + Z^2 PQ}$$

n=Örnek büyüklüğü

Z=Güven katsayısı (1,96)

P=Ölçmek istenilen özelliğin kütlede bulunma olasılığı (%95)

Q=1-P (0,05)

N= Ana kütle büyüklüğü (27631)

D=Kabul edilen örnekleme hatası (%5)

3. Bulgular ve Tartışma

Araştırmada Trabzon ili Akçaabat ilçesine bağlı Yıldızlı Mahallesi sınırları içinde bulunan Sera Gölü Tabiat Parkı incelenmiştir. Alanın kullanım durumu, kullanıcı tercihleri göz önünde bulundurulmuş kullanıcı memnuniyeti araştırılmış, sorunlar ve istenilen etkinlikler değerlendirilmiştir. Çalışmada elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

3.1. Sosyo-Demografik durum

Araştırma kapsamında anket çalışmasına katılan

kullanıcıların demografik özelliklerine ait (medeni hali, eğitim durumu, yaş, cinsiyet) bulgular elde edilmiştir (Tablo 1). Buna göre %64'ü evli, %36'sı bekar olan kullanıcıların 46'sı kadın, 54'ü erkektir. Ayrıca kullanıcıların %42'si üniversite, %21'i lise mezunu iken okuryazar olmayanların oranı ise %3'tür. Bununla birlikte kullanıcıların %25'i 36-45 yaş ve %21'i ise 26-35 yaş aralığındadır. 65 yaş

üstü kullanıcı oranı ise %8 olarak belirlenmiştir.

3.2. Kullanım tercihleri

Araştırma sonuçlarına göre ankete katılan kullanıcıların %25'inin parka geliş sıklığı "Ayda bir", %48'inin parka geliş mesafesi "11-15 km" iken kullanıcıların %42'sinin ise parkı "Aileleri ile birlikte" ziyaret ettikleri belirlenmiştir (Tablo 2).

Tablo 1. Kullanıcıların sosyo-demografik durumu
Table 1. Socio-demographic status of users

Cinsiyet	Oran (%)	Medeni Durum	Oran (%)	Yaş	Oran (%)	Eğitim Durumu	Oran (%)
Kadın	46	Evli	64	15-25	17	Okuryazar değil	3
Erkek	54	Bekar	36	26-35	21	İlkokul	9
				36-45	25	Ortaokul	14
				46-55	13	Lise	21
				56-65	16	Üniversite	42
				65 yaş üstü	8	Lisansüstü	11

Tablo 2. Kullanıcıların alanı kullanım sıklığı, alana geliş mesafesi ve kimlerle geldiği
Table 2. Frequency of users' use of the area, the distance they come to the area and with whom they come

Kullanım Sıklığı	Oran (%)	Geliş Mesafesi	Oran (%)	Kimlerle Geldiği	Oran (%)
Haftada bir	3	0-5 km	9	Yalnız	10
15 günde bir	16	6-10 km	25	Aile ile birlikte	42
Ayda bir	25	11-15 km	48	Arkadaşlar ile birlikte	28
Yılda birkaç kez	49	16-20 km	11	Karışık	32
İlk gelişim	7	21 km ve üzeri	7		

Anket sonuçlarına göre kullanıcıların parkı kullandığı en yoğun mevsim %43 oranıyla "Yaz" mevsimi iken %11 oranıyla en az "Kış" mevsiminde kullanıldığı belirlenmiştir. Parkın kullanım zamanının ise %47 oranıyla "Hafta sonu" tercih edilirken, kullanıcıların parkı kullanım süresi ise %37 oranıyla "2-3 saat" olarak tespit edilmiştir (Tablo 3).

Sayın ve Karadağ (2016) Abant Tabiat Parkı rekreasyon beklentilerinin değerlendirilmesi başlıklı çalışmalarında alana İlkbahar (%34) ve yaz (%26)

aylarında arkadaş grupları (%61) ile birlikte geldiklerini belirlemişlerdir. Uzun ve ark., (2019) ise Balıkesir Değirmen Boğazı Tabiat Parkı donatı elemanlarının ve ziyaretçilerin rekreasyon memnuniyetinin değerlendirilmesi başlıklı çalışmalarında alana geliş sıklığı %43,9 ile ayda bir kere iken, alana geldikleri mevsim %62,4 oranıyla yaz mevsimi olarak belirlenmiştir. Bu yönüyle değerlendirildiğinde çalışma literatürle benzer sonuçlar sunmaktadır.

Tablo 3. Kullanıcıların parkı kullandığı mevsim, kullanım süresi ve kullanım zamanı
Table 3. Season, usage period and usage time of the park by the users

Kullandığı Mevsim	Oran (%)	Kullanım Süresi	Oran (%)	Kullanım Zamanı	Oran (%)
Sonbahar	17	0-1 saat	16	Hafta içi	21
Kış	11	2-3 saat	37	Hafta sonu	47
İlkbahar	29	4-5 saat	29	Değişiyor	32
Yaz	43	6 saat ve üzeri	18		

3.3. Kullanıcı memnuniyeti

Rekreasyon etkinliklerinde bulunmak için hangi alanları tercih edersiniz sorusuna kullanıcıların %42'si "Kıyıları" yanıtı verirken %21 oranla "Tabiat parkları" seçeneği ise en fazla tercih edilen ikinci alan olarak belirlenmiştir. %4 ve %7 oranları ile en az tercih edilen alanlar ise "Kent içi tema-

tik bahçeler" ve "Tarihi ve geleneksel dokusu olan mekanlar" seçenekleri tespit edilmiştir (Şekil 4). Kıyıları hem sahip olukları ekolojik özellikler hem de farklı rekreasyon olanakları ile insanların dinlenmek ve eğlenmek amacı ile tercih ettikleri en önemli alanlar içerisinde yer alır (Çal, 2014).

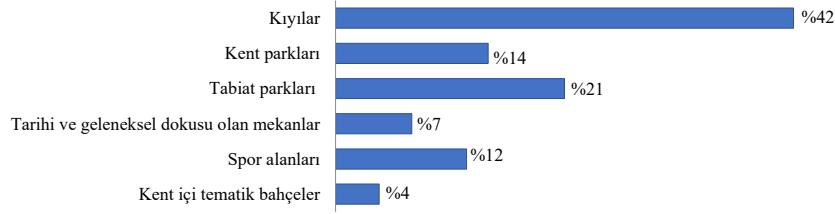
Sera Gölü Tabiat parkının tercih edilme nedenleri

arasında %21 oranla “Göl’ün varlığı” en önemli tercih nedeni olurken %14 ile “Doğal güzellik”, %13 ile “Kent merkezine yakınlık” ve %11 ile “Manzara seyretmek” en önemli tercih nedenleri olarak tespit edilmiştir. %1 oranlarla “Doğayı inceleme” ve “Fotoğraf çekme” seçenekleri ise tercih edilmede etkili olarak görülmemiştir (Şekil 5). Benzer şekilde Sarı (2019)’nın yapmış olduğu çalışma bulguları su varlığı, doğallık, peyzaj güzelliği, ulaşılabilirlik gibi özelliklerinin kırsal rekreasyon alanlarının tercih edilme-lerinde etkili nitelikler olduğunu göstermiştir.

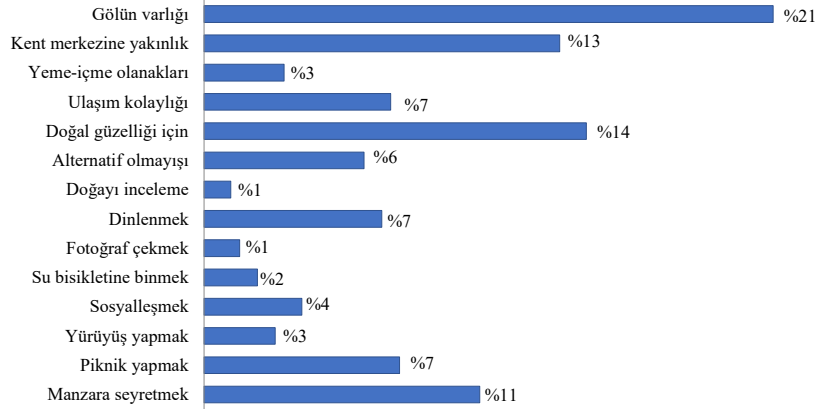
Sera Gölü Tabiat parkında sorunlarla ilgili soruda kullanıcılar %16 oranla “Göl’ün yeterince temiz olmaması”, %14 oranla “Ziyaretçi yoğunluğu”, %13 oranla “Alan içinde sınırlı ulaşım imkanı”. %11

oranla “Alanın bakım ve onarımlarının yetersiz olması” ve %10 oranla “Otopark yetersizliği” seçeneklerini en önemli sorunlar olarak belirlemiştir. %1 oranla “Çocuk oyun alanı yetersizliği” ve “Parkı diğer kullananlarla problem yaşamak” seçeneklerinin ise sorun teşkil etmediği tespit edilmiştir (Şekil 6).

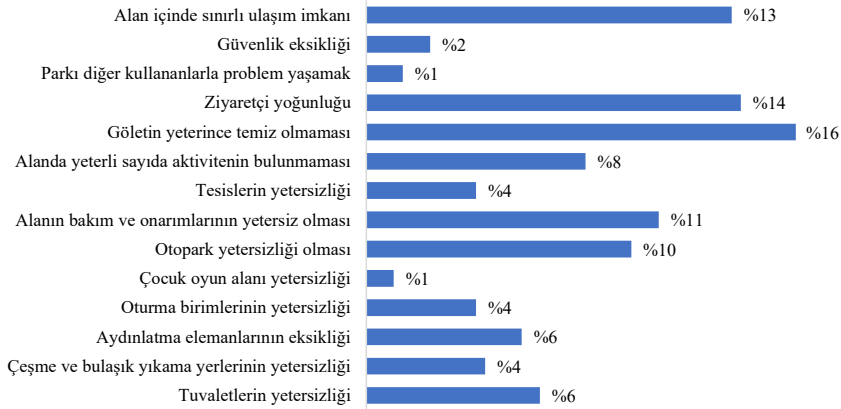
Sera Gölü Tabiat Parkı ve çevresinde kullanıcıların %21’inin “Su etkinlikleri”, %17’sinin “Yeşil alan içerisinde yürüyüş yolları”, %14’ünün “Kıyı boyunca yürüyüş yolları” ve %12’sinin “Seyir alanları” etkinliklerini istediği belirlemiştir. %4 oranıyla “Spor alanları” ve %5 oranıyla “Egzersiz park” etkinlikleri ise en az istenen etkinlikler olarak tespit edilmiştir (Şekil 7).

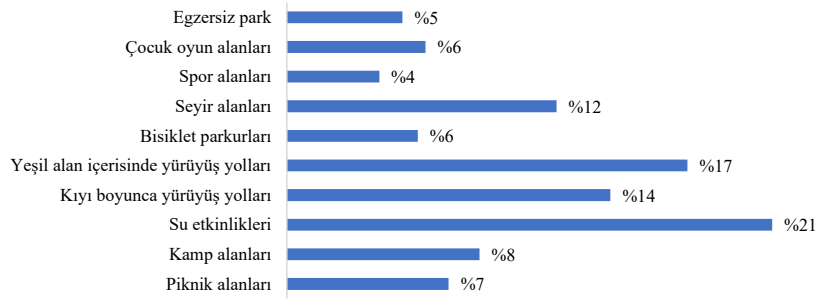
Şekil 4. Rekreasyon etkinlikleri için tercih edilen alanlar ve yüzdeleri
Figure 4. Preferred areas for recreational activities and their percentages

Şekil 5. Tabiat Parkı’nı tercih etme nedenleri ve yüzdeleri
Figure 5. Reasons and percentages of choosing a nature park

Şekil 6. Tabiat Parkı’ndaki sorunlar ve yüzdeleri
Figure 6. Problems and their percentages in the nature park

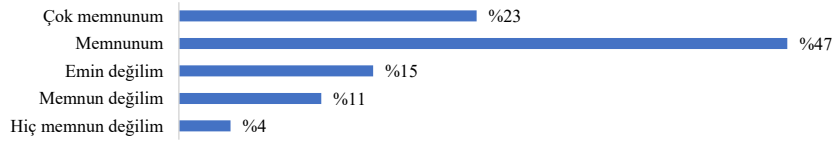
Şekil 7. Tabiat Parkı ve çevresinde istenilen etkinlikler
Figure 7. Desired activities in the nature park and its surroundings

Kullanıcıların Sera Gölü Tabiat parkından memnuniyet durumları sorgulandığında %47'sinin parktan "Memnun", %23'ünün "Çok memnun", %15'inin "Emin olmadığı", %11'inin "Memnun olmadığı" ve %4'ünün "Hiç memnun olmadığı" tespit edilmiştir (Şekil 8).

Kullanıcıların Sera Gölü Tabiat parkına tekrar gelme isteği sorgulandığında %68'sinin parka tekrar gelmek istediği, %11'inin fikri olmadığı ve %21'inin ise alana tekrar gelmek istemediği belirlenmiştir (Şekil 9). Kullanıcıların Tabiat parkını başka kişilere tavsiye etme durumu sorgulandı-

ğında ise %78'inin tavsiye edeceği, %9'unun fikri olmadığı ve %13'ünün tavsiye etmeyeceği tespit edilmiştir (Şekil 10).

Öztürk ve ark. (2017) Ulugöl Tabiat Parkı Ziyaretçi Memnuniyeti başlıklı çalışmada kullanıcıları %38'inin alandan memnun, %32'sinin ise çok memnun olduğunu tespit etmişlerdir. Ayrıca %76'sının alanı tekrar gelmeyi düşündüğü ve %90'ının alanı başkalarına tavsiye edeceğini de belirlemişlerdir. Çalışmamız bu yönüyle benzer sonuçlar sergilemektedir.

Şekil 8. Tabiat Parkı'ndan memnuniyet durumu
Figure 8. Satisfaction with the nature park

Şekil 9. Tabiat Parkı'na tekrar gelme isteği
Figure 9. The desire to come back to the nature park

Şekil 10. Tabiat Parkı'nı başkalarına tavsiye etme durumu
Figure 10. Recommending the nature park to others

4. Sonuç ve Öneriler

Çalışmada elde edilen veriler ve yapılan araştırmagözlemler sonucunda Sera Gölü Tabiat Parkı'nın Trabzon Ortahisar ilçesi yaşayanları için rekreasyon potansiyeli yüksek önemli bir açık yeşil alan olduğu belirlenmiştir. Kentlilerin önemli ölçüde ziyaret etmesi, ayrıca son yıllarda kente gelen Arap turistlerin ilgi odağı olmasından dolayı ilkbahar ve yaz mevsimlerinde yoğun kullanımlarla kapasitesinden çok daha fazla hizmet veren bir alan olarak

göze çarpmaktadır. Rekreasyon amaçlı olarak en çok kıyıları ve tabiat parklarını tercih eden kullanıcıların alanı tercih etme nedenleri arasında ilk sırada Göl'ün varlığı bulunmaktadır. Bu nedenle kullanıcıların alanda değişmeyen tek tercihi, Göl ve Göl'ün yakın çevresinin olduğu söylenebilir. Göl ve yakın çevresinin en çok tercih edilen mekanlar olması bu alanlardaki çevre kirliliği sorunlarını günden güne arttırmaktadır. Su kıyısındaki ve üst kotlarda bulunan işletmelerden kaynaklanan kirlilik ve bu kirlilikten dolayı Göl'ün kirlenmesi,

su kalitesinin bozulmasını kaçınılmaz kılmaktadır. Ayrıca çöplerin dere yatağına atılması ve Sera Deresi üzerine kurulan HES'in Göl'deki suyu azaltması gibi nedenlerle de Göl üzerinde bölgesel balçık alanların oluşmasına neden olmaktadır. Tabiat parkına karakter kazandıran en önemli öğe olan Göl'ün kirleticilerden dolayı ekolojik özelliklerinin kaybolmasını önleyecek çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Alanın kent merkezine yakın olması, ulaşım kolaylığı, manzara güzelliği, yeşil alanlar ve Göl'ün varlığı gibi özellikleri Sera Gölü Tabiat parkının tercih edilebilirliğini arttıran öğelerdir. Bu nedenle alanda bulunan piknik etkinliğinin yanı sıra farklı etkinliklerin yapılması kullanıcı memnuniyetini etkileyecektir. Çalışmada kullanıcıların alandan beklentileri; su etkinliklerinin arttırılması, Göl kıyısı ve alan etrafındaki yüksek kotlarda yürüyüş yolları yapılması ve seyir teraslarına daha fazla yer verilmesi şeklinde tespit edilmiştir. Söz konusu etkinliklerin yapılmasında alan özelliklerine uygun doğal malzemeler kullanılmalı ve alanın karakterine uygun planlamalar yapılmalıdır. Ayrıca belirlenecek yönetim kararlarının alınması uygulanması ve sürekliliğinin sağlanması ile tabiat parkının hem korunması hem de kullanımını sağlanmış olacaktır.

Sonuç olarak, Sera Gölü Tabiat Parkı dahil tüm korunan alanlar kaynak değerlerinin korunması gerekliliği göz ardı edilmeden ekolojik, işlevsel ve estetik tasarım yaklaşımlarla planlanarak rekreasyon amaçlı nitelikli kullanım alanları şeklinde değerlendirilebilirler.

Kaynaklar

Altuntaş, A. 2020. Siirt ili Tillo Tabiat Parkı'nın kullanıcı memnuniyeti açısından değerlendirilmesi. *Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi*, (18), 359-367.

Akten, S., Gül, A. 2014. Korunan doğal alanlarda ziyaretçilerin olası etki düzeyleri önlem ve standartların belirlenmesi (Gölcük Tabiat Parkı örneği). *Turkish Journal of Forestry*, 15(2), 130-139.

Anşin, R., 1980. Doğu Karadeniz Bölgesi florası ve asal vejetasyon tiplerinin floristik içerikleri. Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi Doçentlik Tezi, Trabzon.

Atmış, E., Günşen, H. B., Yıldız, D. 2020. Tabiat parklarının korunan alan statülerinin değerlendirilmesi: Batı Karadeniz örneği. *Turkish Journal of Forestry*, 21(2), 148-158.

Bekar, M., Gülpınar Sekban D. Ü., Acar, C. 2018. Trabzon Sera Gölü'nün rekreasyon potansiyelinin kullanıcı istekleri doğrultusunda belirlenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 72, 349-359.

Çal, N. 2014. Antalya Konyaaltı plaj rekreasyonel kullanım özelliklerinin peyzaj mimarlığı açısından irdelemesi. Akdeniz Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Antalya.

Çavuş, A. 2014. Trabzon'da doğa turizmi açısından değerlendirilmesi gereken turistik bir alan: Sera Gölü. *Türk Coğrafya Dergisi*, (63), 43-50.

Çavuş, A., Aker, P. 2021. Turgut Özal Tabiat Parkı'nın rekreasyon potansiyelinin belirlenmesi. *Turizm Akademik Dergisi*, 8(1), 193-212.

Ferreira, S. 2004. Problems associated with tourism development in Southern Africa: The case of Transfrontier Conservation Areas. *GeoJournal*, 60(3), 301-310.

Gokler, L. A. 2021. Foreign demand and high-rise luxury housing projects in two Turkish cities: Ankara and Trabzon. *Land Use Policy*, 103, 105318.

Kalıpsız, A. 1981. İstatistik yöntemler, İÜ Orman Fakültesi, Yayın No: 2837, OF Yayın No:294, İstanbul.

Karashaş, B. 2017. Kentsel ve kırsal rekreasyon alanlarına yönelik kullanıcı tercihlerinin belirlenmesi 'Artvin kenti örneği'. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, 19(1): 58-69.

Koynova, T., Koleva, V., Dragoeva, A. P., Natchev, N. 2019. Peri-urban national parks as green spaces for recreation: a case study of nature park Shumen plateau. *International Journal of Social Ecology and Sustainable Development (IJSESD)*, 10(1), 46-58.

Öztürk, S., Umdü, D. Ç., Pişkin, Y., Hüsam, A. 2017. Ulugöl Tabiat Parkı ziyaretçi memnuniyeti. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 160-167.

Polat, S., Polat, S. A. 2016. Rekreasyonel tabiat parklarının korunan alanlar kapsamında incelenmesi: Mersin ili örneği. *Social Sciences*, 11(2), 85-115.

Said, A., Shuib, A., Ayob, N., Yaakub, F. 2013. An evaluation of service quality from visitors' perspectives: the case of Niah National Park in Sarawak. *International Journal of Business & Society*, 14(1).

Sarı, D. 2019. A study on the qualities that affect preference of rural recreation areas. *Applied Ecology and Environmental Research*, 17(5), 11509-11523.

Sayın, Ş., Karadağ, A. A. 2016. Abant Tabiat Parkı rekreasyonel beklentilerinin değerlendirilmesi. *Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi Ormancılık Dergisi*, 12(2), 80-93.

Sezer, İ. 2015. Koç Kayası Tabiat Parkı'nın ekoturizm olanakları açısından değerlendirilmesi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(12), 172-207.

URL-1. TC. Tarım ve Orman Bakanlığı 12. Bölge Müdürlüğü. <https://bolge12.tarimorman.gov.tr/Menu/28/Tabiat-Parklari> (Ziyaret tarihi: 12/11/2021)

Uzun, A., Oğlakçı, B., Yiğit, R. 2019. Değirmen Boğazı

Tabiat Parkı donatı elemanlarının ve ziyaretçilerin rekreasyonel memnuniyetinin değerlendirilmesi. II Uluslararası Coğrafi Eğitim Kongresi, 3-5 Ekim, Eskişehir-Türkiye, 1854-1870.

White, P. C. L., Lovett, J. C. 1999. Public preferences and willingness-to-pay for nature conservation in the North York Moors National Park, UK. *Journal of Environmental Management*, 55(1), 1-13.

Wolch, J. R., Byrne, J., Newell, J. P. 2014. Urban green space, public health, and environmental justice: The challenge of making cities 'just green enough'. *Landscape and urban planning*, 125, 234-244.

Yeşil, P., Hacıoğlu, V. 2018. Limni Gölü Tabiat Parkı peyzaj değerlerinin rekreasyonel açıdan değerlendirilmesi. *Türk Tarım-Gıda Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 6(6), 680-688.